

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

1 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **Сучасна українська літературна мова. Синтаксис**

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
Предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Українська мова та література.
Обсяг дисципліни – 7 кредитів ЄКТС
Шифр дисципліни ОПП.05.
Мова навчання українська
Статус дисципліни обов'язкова (цикл професійної підготовки)
Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра слов'янської філології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	4	7	4	120	50	16		34		70			+	
З	4	7	5	150	16	8		8		134			+	
Д	4	8	3	90	56	28		28		34				+
З	4	8	4	120	8	4		4		102				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта Українська мова і література» за спеціальністю 014 Середня освіта

Робочу програму склала Наталія ТОРЧИНСЬКА канд. філол. н., доц. Наталія ТОРЧИНСЬКА

Схвалена на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завкафедри слов'янської філології Наталія ТОРЧИНСЬКА

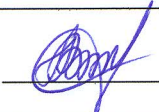
Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА
Хмельницький 2025

Неля ПОДЛЕВСЬКА

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, прізвище
Завідувач кафедри української філології, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Анатолій ЯНЧИШИН
Гарант освітньо-професійної програми, канд. філол. наук, доц..	Гуманітарно-педагогічний факультет		Любов ОЛІЙНИК

3. ВСТУП

Дисципліна «Сучасна українська літературна мова» є однією із фахових дисциплін і посідає провідне місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014.01 Середня освіта. (Українська мова та література), за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Українська мова та література)».

Пререквізити – ОЗП.02 Вступ до мовознавства, ОЗП.04 Практичний курс української мови, ОПП.03 Сучасна українська літературна мова (усі попередні розділи: фонетика, лексикологія, морфеміка і словотвір, морфологія), ОПП.12 Методика навчання української мови.

Постреквізити – ОПП.14 Стилїстика української мови, Курсова робота з української мови та методики її викладання, атестаційний іспит.

Відповідно до освітньо-професійної програми із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти;

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 11. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 13. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 08. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ФК 10. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 14. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ФК 15.. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

програвні результати навчання:

ПРН 01. Знає сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

ПРН 05. Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 06. Уміє використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.

ПРН 13. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

ПРН 14. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнює мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 15. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН 17. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРН 19. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.

ПРН 23. Застосовує сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 24. Планує, організовує, здійснює і презентує прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 25. Бере участь у спеціальних філологічних семінарах, конференціях, наукових гуртках.

ПРН 26. Дотримується правил академічної доброчесності.

Мета дисципліни – з'ясування закономірностей будови синтаксичних одиниць (словосполучень, речень, зв'язного тексту) і правил їх використання; вироблення навичок практичного володіння пунктуаційними правилами, формування високого рівня грамотності студентів.

Предмет дисципліни: система синтаксичних одиниць, їхня структура та семантика, синтаксичні зв'язки і семантико-синтаксичні відношення.

Завдання: забезпечити фахову підготовку студентів-філологів із синтаксису сучасної української мови; визначити основні ознаки словосполучень, їхню типологію; встановити диференційні особливості головних та другорядних членів речення; навчити розмежовувати односкладні та неповні речення, визначити їхню типологію; з'ясувати основні умови та причини ускладнення простого речення, критерії виділення складних речень; допомогти оволодіти навичками синтаксичного аналізу простого ускладненого речення, розглянути семантико-синтаксичну структуру простого неускладненого речення; вивчити критерії розмежування складних речень, ознайомитися з історією вивчення складних речень; з'ясувати типологію складнопідрядних, складносурядних та безсполучникових речень; узагальнити знання про особливості введення чужого мовлення у палітру тексту.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати* принципи класифікації синтаксичних конструкцій; *вміти виділяти* в тексті різні типи синтаксичних одиниць; *засвоїти* історію вивчення різних тем синтаксису; *розрізняти* типи синтаксичних зв'язків у словосполученнях, реченнях та ССЦ; *виконувати* повний синтаксичний аналіз основних синтаксичних одиниць; *креслити* лінійні та рівневі схеми речень; *обґрунтовувати* принципи і правила української пунктуації; *ставити і обґрунтовувати* розділові знаки; *розуміти* особливості функціонування чужого мовлення; *використовувати* теоретичний матеріал на уроках рідної мови у загальноосвітній школі.

**4. Структура залікових кредитів дисципліни
„Сучасна українська літературна мова. Синтаксис”**

<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин, відведених на:</i>					
	<i>Денна форма</i>			<i>Заочна форма</i>		
	<i>лекції</i>	<i>практичні заняття</i>	<i>СРС</i>	<i>лекції</i>	<i>практичні заняття</i>	<i>СРС</i>
Тема 1. Синтаксис як розділ граматики. Предмет синтаксису	2	2	8	1		16
Тема 2. Словосполучення як синтаксична одиниця. Типологія словосполучень у сучасній українській мові	2	4	9	1	1	17
Тема 3. Речення як основна синтаксична одиниця	2	4	8			16
Тема 4. Підмет, типи і способи його вираження	2	4	9	1	1	17
Тема 5. Присудок, типи і способи його вираження	2	6	9	1	1	17
Тема 6. Додатки і означення: типи і способи їх вираження.	2	4	9		1	17
Тема 7. Прикладка як різновид означення. Типологія обставин	2	4	9		1	17
Тема 8. Односкладні та неповні речення. Слова-речення. Порівняльні звороти	2	6	9	2	1	17
Разом за VII семестр	16	34	70	6	6	134
Тема 1. Просте ускладнене речення як синтаксична одиниця.	2	2	2	2		7
Тема 2. Відокремлені та уточнювальні члени речення	2	2	3		1	8
Тема 3. Однорідні члени речення	2	2	2			7
Тема 4. Звертання. Вставні і вставлені конструкції	2	2	3			8
Тема 5. Семантико-синтаксична і комунікативна будова речень	2	2	2			7
Тема 6. Складне речення як синтаксична одиниця. Складносурядні речення	2	2	2	1		7
Тема 7. Складнопідрядні речення: типи класифікацій та сполучні засоби	2	2	2		1	8
Тема 8. Типологія складнопідрядних речень	2	2	3			8
Тема 9. Складні безсполучникові речення	2	2	3			8
Тема 10. Складні синтаксичні конструкції: типологія, історія вивчення.	2	2	2		1	7

Тема 11. Складнопідрядні речення з кількома підрядними	2	2	3	1		8
Тема 12. Складні речення з різними видами зв'язку. Період	2	2	3		1	7
Тема 13. Засоби передачі чужого мовлення	2	2	2			6
Тема 14. Основи української пунктуації.	2	2	2			6
Разом за VIII семестр	28	28	34	4	4	102

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер теми	Перелік, тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
РОЗДІЛ І. СИНТАКСИС ЯК РОЗДІЛ ГРАМАТИКИ. СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ		
1.	Синтаксис як розділ граматики. Предмет синтаксису Предмет і завдання синтаксису. Синтаксис мови. Синтаксис словосполучення. синтаксис речення. синтаксис тексту. Зв'язок синтаксису з іншими розділами лінгвістики. <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	1
2.	Словосполучення як синтаксична одиниця. Типологія словосполучень у сучасній українській мові Погляди вітчизняних та зарубіжних учених на поняття словосполучення. Відмінність словосполучення від слів та речень. Засоби поєднання компонентів у словосполучення. Синтагма. Типологія словосполучень <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
3.	Речення як основна синтаксична одиниця. Сутність речення як основної синтаксичної одиниці. Речення і судження. Основні ознаки речення. Структурно-семантичні типи речень. Типи речень за комунікативним призначенням. Стверджувальні і заперечні речення <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 9; 12; 14; 16; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
4.	Підмет: типи і способи його вираження Головні члени речення та їх роль у синтаксичній і семантичній організації двоскладного речення. Структурно-семантична характеристика підмета і засоби його вираження в українській мові <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
5.	Присудок: типи і способи його вираження Структурно-семантична характеристика присудка і засоби його вираження в українській мові. Координація форм підмета і присудка <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
6.	Додатки і означення: типи і способи їх вираження. Принципи класифікації другорядних членів речення. Прямий і непрямої додатки, засоби їх вираження. Диференційні ознаки означень. Узгоджені та неузгоджені означення, засоби їх вираження <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
7.	Прикладка як різновид означення. Типологія обставин Диференційні ознаки обставин. Обставини, типи і способи їх вираження <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2

8.	Односкладні речення та неповні речення. Слова-речення. Порівняльні звороти Сутність та історія вивчення односкладних речень. Структурно-семантичні типи односкладних речень. Синтаксично нечленовані речення (слова-речення) і їх структурно-семантичні різновиди. Комунікативні умови функціонування неповних речень. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних і неповних речень. Порівняльні звороти <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;36; 41.</i>	2
	Разом за VII семестр	16
1.	Просте ускладнене речення як синтаксична одиниця. Типологія ускладнення простого речення. Поняття про основні умови відокремлення членів речення. <i>Література: 1; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27;33;41.</i>	2
2.	Відокремлені та уточнювальні члени речення Відокремлені означення. Відокремлені прикладки, додатки, обставини, уточнювальні члени речення у складі простого речення <i>Література: 1; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27;33;41.</i>	2
3.	Однорідні члени речення Засоби вираження однорідності. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення. Однорідні і неоднорідні обставини та означення <i>Література: 1; 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27;33;41.</i>	2
4.	Звертання. Вставні і вставлені конструкції у структурі речення Звертання, його місце у реченні та способи вираження. Розділові знаки при звертаннях. Вставність і вставленість у реченні: загальний огляд. Морфологічні особливості вставності. Інтонація та пунктуація при вставних та вставлених конструкціях. Стилiстичні функції вставності та вставленості <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27; 33; 37; 41.</i>	2
5.	Семантико-синтаксична та комунікативна будова речень Проблема виділення членів речення у сучасному мовознавстві. Предикатні та субстанціальні синтаксеми. Вторинні адverbіальні, модальні та атрибутивні синтаксеми. Актуальне членування речення. Речення і висловлення. <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 20; 24; 26;33;41.</i>	2
6.	Складне речення як синтаксична одиниця. Складносурядні речення Поняття про складне речення. Проблеми дослідження складного речення. Засоби поєднання частин складного речення. Основні типи складних речень. Засоби поєднання предикативних частин складносурядних речень. Класифікація складносурядних речень. Розділові знаки у складносурядному реченні <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 20; 24; 26;33;41.</i>	2
7.	Складнопірядні речення: типи класифікацій та сполучні засоби Розвиток учення про складнопірядні речення. Загальні поняття про складнопірядні речення. Основні засоби організації складнопірядного речення. Принципи класифікації складнопірядних речень. Функції сполучників і сполучних слів у складнопірядному реченні <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 13; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2
8.	Типологія складнопірядних речень Структурно-семантичні типи складнопірядних речень. СПР розчленованої та нерозчленованої структури <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 13; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2

9.	Складні безсполучникові речення Проблема статусу складних безсполучникових речень. Складні безсполучникові речення з однотипними та різнотипними частинами. Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 13; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2
10.	Складні синтаксичні конструкції Складні синтаксичні конструкції: типологія, історія вивчення. Класифікація складних речень із сурядним, підрядним та безсполучниковим зв'язками. Період як синтаксична структура. <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2
11.	Складнопідрядні речення з кількома підрядними Складнопідрядні речення з однорідною та неоднорідною супідрядністю, послідовною та мішаною підрядністю <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2
12.	Складні речення з різними видами зв'язку. Період Складні речення із сурядністю і підрядністю. Складні речення із сурядним і безсполучниковим зв'язком. Складні речення із різними видами зв'язку. Період <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	
13.	Засоби передачі чужого мовлення Статус конструкцій із прямою мовою. Пряма мова. Розділові знаки при прямій мові. Різновиди прямої мови. Непряма і невластива пряма мова. Цитата <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
14.	Основи української пунктуації. З історії українського правопису. Принципи української пунктуації. Система розділових знаків та їхні основні функції. Основні правила вживання розділових знаків. <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33; 34; 41.</i>	2
Разом за VIII семестр:		28

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

Номер теми	Перелік, тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
1.	Синтаксис як розділ граматики. Словосполучення Предмет і завдання синтаксису. Синтаксис мови. Синтаксис словосполучення. синтаксис речення. синтаксис тексту. Зв'язок синтаксису з іншими розділами лінгвістики. <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
2.	Головні члени речення. Головні члени речення та їхня роль у синтаксичній і семантичній організації двоскладного речення. Структурно-семантична характеристика підмета і засоби його вираження в українській мові. Структурно-семантична характеристика присудка і засоби його вираження в українській мові. Координація форм підмета і присудка <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
3.	Другорядні члени речення. Принципи класифікації другорядних членів речення. Диференційні ознаки другорядних членів речення. Додатки, означення, прикладки, обставини: способи і засоби їх вираження.. <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2

4.	Односкладні та неповні речення Сутність та історія вивчення односкладних речень. Структурно-семантичні типи односкладних речень. Синтаксично нечленовані речення (слова-речення) і їх структурно-семантичні різновиди. Структурно-семантичні різновиди неповних речень. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди повних і неповних речень. Порівняльні звороти <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;36; 41.</i>	2
Разом за VII семестр		8
1.	Складне речення як синтаксична одиниця. Поняття про складне речення. Проблеми дослідження складного речення. Засоби поєднання частин складного речення. Основні типи складних речень. <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 20; 24; 26;33;41.</i>	2
3.	Складні синтаксичні конструкції Складні синтаксичні конструкції: типологія, історія вивчення. <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2
Разом за VIII семестр:		4

5.2. Зміст практичних занять

Перелік тем практичних занять для студентів *денної* форми навчання

№ п/п	Теми практичних занять	Кільк. годин
1.	Синтаксис як розділ граматики. Предмет синтаксису <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
2.	Словосполучення як синтаксична одиниця. Поняття про синтагму <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
3.	Типологія словосполучень у сучасній українській мові <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
4.	Речення як основна синтаксична одиниця. <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 16; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
5.	Підмет, типи і способи його вираження <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
6.	Присудок, типи і способи його вираження <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
7.	Складні та складені присудки <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
8.	Додатки, типи і способи їх вираження. <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 33; 41.</i>	2
9.	Означення, типи і способи їх вираження <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 33; 41.</i>	2
10.	Прикладка як різновид означення. <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 33; 41.</i>	2
11.	Обставини, типи і способи їх вираження. <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 33; 41.</i>	2
12.	Односкладні речення <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;36; 41.</i>	2
13.	Слова-речення. Приєднувальні конструкції <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;36; 41.</i>	2
14.	Неповні речення <i>Література: 1; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
15.	Семантико-синтаксична та комунікативна будова речень <i>Література: 1; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2

16.	Повний синтаксичний аналіз речень <i>Література: 1; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	4
Разом за VII семестр		34
1.	Просте ускладнене речення. Відокремлені члени речення <i>Література: 1; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27;33;41.</i>	2
2.	Однорідні члени речення. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення <i>Література: 1; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27;33;41.</i>	2
3.	Звертання, його місце у реченні та способи вираження <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27; 33; 37; 41.</i>	2
4.	Вставні і вставлені конструкції у структурі речення <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27; 33; 37; 41.</i>	2
5.	Семантико-синтаксична та комунікативна будова речень <i>Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27; 33; 37; 41.</i>	2
6.	Складносурядні речення. <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 20; 24; 26;33;41.</i>	2
7.	Складнопідрядні одночленні речення <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 20; 24; 26;33;41.</i>	2
8.	Складнопідрядні різночленні речення <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 20; 24; 26;33;41.</i>	2
9.	Складні безсполучникові речення <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 13; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2
10.	Складні синтаксичні конструкції. Складнопідрядні речення з кількома підрядними <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 13; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2
11.	Складні речення із різними видами зв'язків <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 13; 14; 17; 18; 24; 26;33;41.</i>	2
12.	Засоби передачі чужого мовлення <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	2
13.	Основи пунктуації. <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33; 34; 41.</i>	2
14	Підсумкове заняття	2
Разом за VIII семестр		28

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

<i>№ п/п</i>	<i>Теми практичних занять</i>	<i>Кільк. годин</i>
1.	Словосполучення як синтаксична одиниця. Типологія словосполучень у сучасній українській мові <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	1
2.	Головні та другорядні члени речення <i>Література: 1; 2; 3, 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26;33;41.</i>	1
3.	Просте ускладнене речення <i>Література: 1; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 26; 27;33;41.</i>	2
Разом за VII семестр		4
1.	Типи складного речення. <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 20; 24; 26;33;41.</i>	2
2.	Складні ускладнені речення <i>Література: 1; 3; 4; 5; 7; 9; 12; 14; 17; 18; 20; 24; 26;33;41.</i>	2

Разом за VIII семестр	4
-----------------------	---

5.3. Зміст самостійної (зокрема й індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів усіх форм освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо.. Студенти *заочної* форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує на кафедрі у викладача в період настановної сесії. Крім цього, до послуг здобувачів сторінка навчальної дисципліни у середовищі для навчання MOODLE, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

за VII семестр

№ тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування і тестового контролю. Виконання практичних завдань.	2
2.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	3
3.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2
4.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до написання самостійної роботи № 1. Виконання практичних завдань.	2
5.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2
6.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування.	3
7.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2
8.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до тестового контролю. Виконання практичних завдань.	2
9.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до тестового контролю.	2
10.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	2
11.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до написання контрольної роботи № 2.	2
12.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2
13.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до тестового контролю.	2
14.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	3
15.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	3
16.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до написання контрольної роботи. Виконання практичних завдань.	3
Разом за VII семестр		70

за VIII семестр

№ теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2
2.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	3
3.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2

4.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до письмового опитування. Виконання практичних завдань.	3
5.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2
6.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до тестового контролю.	2
7.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2
8.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до усного опитування. Виконання практичних завдань.	3
9.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	3
10.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань. Підготовка до тестового контролю.	2
11.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	3
12.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	3
13.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	2
14.	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до написання контрольної роботи.	2
Разом за VIII семестр		34

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни відбувається у таких формах: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, розв'язування задач, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Досягненню мети при вивченні ОК сприяє використання традиційних і сучасних технологій та методів навчання, зокрема таких як: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (виконання вправ, вирішення ситуаційних завдань), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технологій дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн-конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (виконання вправ, участь в обговоренні питань, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо складеними і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої

освіти, який набрав із будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватися в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті, виконання практичних завдань, участь у дискусіях тощо).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією під час вивчення відповідних тем.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються і не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://course.emova.language-ua.online/courses/course-v1:ukainianworld+EMOVA101+20200715/about>; <https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>; <https://vseosvita.ua/>; <https://naurok.com.ua/>; <https://eij.com.ua/courses>; <https://eduhub.in.ua/modules/bazoviy-modul-63>), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків

(мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти в 7 семестрі

Аудиторна робота					Контрольні заходи								Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття				Підсумкове письмове опитування	Тестовий контроль					Самостійна робота		Контрольна робота	Залік	
№1-4	№5-8	№9-12	№13-16	№1	№1	№2	№3	№4	№5	№1	№2	№1	№2	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)														
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	9-15	9-15	60-100
12-20				3-5	15-25					12-20		18-30		

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 8 семестрі

Аудиторна робота					Контрольні заходи								Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття				Підсумкове письмове опитування	Тестовий контроль					Контрольна робота			Іспит	
№ 1-3	№ 4-6	№7-9	№ 10-12	№1	№2	№1	№2	№3	№1	№2	№3			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)														
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	24-40	60-100
12-20				6-10	9-15				9-15				24-40	

Примітка: УО – усне опитування; ПО – підсумкове опитування; ТК – тестовий контроль; СР – самостійна робота; КР – контрольна робота; ПК – підсумковий контроль (іспит). За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її пересклати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти у 7 семестрі

Аудиторна робота		Контрольні заходи							Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття		Тестовий контроль					Самостійна робота	Контрольна робота	Залік	
№1	№2	№1	№2	№3	№4	№5	№1	№1		
<i>Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)</i>										
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20		60-100
12-20		30-50					6-10	12-20		

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти у 8 семестрі

Аудиторна робота		Контрольні заходи					Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття		Тестовий контроль			Самостійна робота	Контрольна робота	Іспит	
№1	№2	№1	№2	№3	№1	№1		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	12-20	30-50	60-100
6-10		9-15			3-5	12-20	30-50	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

У 7 семестрі контрольна робота передбачає виконання 6 завдань практичного спрямування. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання, кожен з цих показників оцінюються відповідно до таблиці, загальна максимальна сума балів становить 20 (таблиця 1).

У 8 семестрі контрольна робота передбачає виконання 4 завдань практичного спрямування. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання, кожен з цих показників оцінюються відповідно до таблиці, загальна максимальна сума балів становить 20 (таблиця 2).

Критерії оцінювання контрольних робіт:

Таблиця 1 – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти у сьомому семестрі

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Завдання № 1	2	2	3
Завдання № 2	2	2	3
Завдання № 3	2	3	3
Завдання № 4	2	3	3
Завдання № 5	2	3	4
Завдання № 6	2	3	4
Всього балів	12	16	20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Таблиця 2 – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти у восьмому семестрі

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Завдання № 1	3	4	5
Завдання № 2	3	4	5
Завдання № 3	3	4	5
Завдання № 4	3	4	5
Всього балів	12	16	20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і вміння використовувати свої знання при виконанні практичних завдань; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерію оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .

Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів).

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з чотирьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів залежно від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Тестування здобувач освіти проходить в онлайн-режимі в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перескласти до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль із дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного, так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали * (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)

Теоретичне питання № 1	8	8	12
Теоретичне питання № 2	8	8	12
Практичне завдання	8	16	16
Разом:	24	32	40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	10	15
Теоретичне питання № 2	6	10	15
Практичне завдання	8	14	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет синтаксису як розділу граматики. Синтаксис у системі інших наук.
2. Словосполучення як синтаксична одиниця. Відмінність словосполучення від слова і речення. Засоби поєднання компонентів словосполучення.
3. Типи словосполучень за ступенем злиття компонентів, будовою та функціональними особливостями.
4. Способи зв'язку слів у словосполученні і реченні. Типи сурядного зв'язку.
5. Типи підрядного зв'язку слів у словосполученні і реченні.
6. Типи синтаксичних відношень у словосполученні.
7. Типи словосполучень за характером стрижневого слова.
8. Речення як основна синтаксична одиниця. Сутність різних поглядів на природу речення. Речення і судження.
9. Основні ознаки речення.
10. Типи речень за структурними ознаками граматичної основи, кількістю граматичних основ, наявністю другорядних членів речення, метою висловлювання, емоційним забарвленням, характером вираженого ставлення до дійсності. Новітні погляди на відповідні класифікації.
11. Головні і другорядні члени речення: сутність, принципи виділення, історія вивчення.
12. Підмет як головний член речення. Простий підмет, способи його вираження.
13. Складений підмет, його типи і способи вираження.
14. Присудок як головний член речення: значення, типологія.
15. Складений іменний присудок.
16. Складений дієслівний присудок.
17. Прості присудки. Складні присудки.
18. Координація форм підмета і присудка.
19. Сутність, типологія, історія вивчення односкладних речень.
20. Означено-особові та безособові односкладні речення.
21. Узагальнено-особові, неозначено-особові та інфінітивні речення.
22. Номінативні та вокативні речення.
23. Синтаксично нечленовані речення.
24. Додаток як другорядний член речення: значення і типологія. Прямі додатки, способи їх вираження.
25. Непрямі додатки, способи їх вираження.
26. Означення як другорядний член речення: значення і типологія.
27. Узгоджені і неузгоджені означення, способи їх вираження.
28. Прикладка як особливий різновид означення.
29. Обставина як другорядний член речення: значення і типологія.
30. Обставини способу дії, часу, причини і допусту.
31. Обставини міри і ступеня, місця, умови і мети.
32. Проблема виділення другорядних членів речення у сучасному мовознавстві.
33. Просте ускладнене речення як синтаксична одиниця.
34. Однорідні члени речення: сутність, типологія, пунктуація. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.
35. Однорідні і неоднорідні означення та обставини.
36. Причини та умови відокремлення членів речення. Історія вивчення відокремлених

членів речення.

37. Відокремлені означення, додатки, уточнюючі члени речення.
38. Відокремлені прикладки та обставини.
39. Звертання: способи вираження та особливості функціонування.
40. Вставні та вставлені конструкції.
41. Типи неповних речень.
42. Приєднувальні конструкції. Порівняльні звороти, їх відмінність від неповних підрядних порівняльних речень.
43. Порядок слів у простому реченні, його функції.
44. Основи української пунктуації.
45. Складне речення як синтаксична одиниця: сутність, засоби поєднання предикативних одиниць, типологія. Принципи класифікації складних речень.
46. Структурно-семантичні типи складносурядних речень.
47. Складнопідрядні речення: сутність, структура.
48. СПР із підрядними присубстантивно-атрибутивними, місця, причини.
49. СПР із підрядними з'ясувальними, міри і ступеня, мети, наслідку.
50. СПР із підрядними займенниково-співвідносними, часу, допустовими.
51. СПР із підрядними способу дії, умови, порівняльними, супровідними.
52. Історія вивчення складнопідрядних речень. Синонімія складнопідрядних речень і співвідносних з ними простих речень з відокремленими членами речення.
53. Історія становлення і типологія складних безсполучникових речень.
54. Складні безсполучникові речення з однотипним зв'язком.
55. Складні безсполучникові речення з різнотипним зв'язком.
56. Складні ускладнені речення як синтаксична одиниця. Складні речення із сурядністю та підрядністю.
57. Складнопідрядні речення з кількома підрядними.
58. Складні речення із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком.
59. Засоби передачі чужого мовлення. Пряма мова та слова автора. Діалог.
60. Непряма і невластива пряма мова. Цитати.
61. Складне ускладнене речення як синтаксична одиниця.
62. Складні ускладнені речення в історії вітчизняного мовознавства.
63. Типологія складних ускладнених речень (загальні зауваги).
64. Складносурядні ускладнені речення.
65. Складнопідрядні речення з кількома підрядними.
66. Складні речення із сурядністю і підрядністю.
67. Складні ускладнені безсполучникові речення.
68. Типологія складних ускладнених речень з різними типами сполучникового і безсполучникового зв'язку.
69. Синтаксичний аналіз складних ускладнених речень.
70. Вивчення складних синтаксичних конструкцій у загальноосвітній школі.

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Сучасна українська літературна мова. Синтаксис» повністю забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, яка в достатній кількості є в науковій бібліотеці університету. Викладачами кафедри підготовлено такі праці:

1. Сучасна українська мова. Синтаксис: методичні рекомендації для виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня за ОПП «Середня освіта. Мови і літератури (польська, українська)». Укл. Торчинська Н. М. Хмельницький, 2021. 43 с.

2. Торчинська Н. М. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : зб. вправ і завдань для студентів спеціальності «Середня освіта. Мови і літератури (польська, українська)». Вид. друге, доповнене. Хмельницький, 2021. 120 с.

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література

Основна

1.Вінтонів М. О., Вінтонів Т. М., Бойко М. І. Синтаксис сучасної української мови: навчальний посібник. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2023. 177 с

2.Галас А. М. Синтаксис словосполучення і простого речення сучасної української мови : практикум / А. М. Галас, І. В. Сабадош ; рец. : Г. І. Вовченко, В. Ф. Баньої ; відп. за вип. О. Ф. Мигилинець ; Ужгород. нац. ун-т. — 2-е вид., змінене і допов. Ужгород : ФОП Роман О. І., 2023. 238 с.

3.Малюга Н. М., Колоїз Ж. В. Сучасна українська літературна мова: Словосполучення. Речення. Текст. Пунктуація: навч. посіб. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2020. 175 с.

4.Мариненко І.О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навчальний посібник. Київ, 2021. 279 с.

5.Торчинська Н. М. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : зб. вправ і завдань для студентів спеціальності «Середня освіта. Мови і літератури (польська, українська)». Вид. друге, доповнене. Хмельницький, 2021. 90 с.

Додаткова

6.Баркасі В. В., Каленюк С. О., Коваленко О. В. Словник лінгвістичних термінів для студентів філологічних факультетів. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 192 с.

7.Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2005. 270 с.

8.Вихованець І. Студії про члени речення. *Українська мова*. 2005. № 2. С. 22–27.

9.Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис : підручник для студентів філологічних факультетів вузів. Київ : Либідь, 1993. 368 с.

10.Вінтонів М.О. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Пунктуація : навчально-методичні матеріали. Київ, 2021.

11.Герета Н. М., Дуденко О.В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : методичні рекомендації для студентів Інституту філології. Умань, 2005. 18 с.

12.Гнатюк Л. П., Бас-Кононенко О. В. Українська мова : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2006. 259 с.

13.Дика Н.М. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : навчально-методичні матеріали. Київ, 2015.

14.Дуденко О. В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : навчально-методичний посібник для студентів Інституту філології та суспільствознавства. Умань, 2006. 53 с.

15.Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови : підручник. Київ: ВЦ „Академія”, 2010. 382 с.

16.Дудик П. С. Просте ускладнене речення : навчальний посібник. Вінниця, 2002. 335 с.

17.Євтушина Т.О. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис словосполучення і простого ускладненого речення: навч. посіб. для студ. пед. вишів III – IV рівнів акредитації. Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 188 с.

- 18.Єрмоленко С. Нові підходи у вивченні простого речення (вища школа). *УМЛШ*. 2005. № 2. С. 54–58.
- 19.Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк, 2011. 992 с.
- 20.Загнітко А. П., Миронова Г. Синтаксис української мови. Теоретико-прикладний аспект. Брно, 2013. 223 с.
- 21.Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. 402 с.
- 22.Караман С. О., Караман О. С., Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова. Київ: Літера ЛТД, 2011. 560 с.
- 23.Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. Київ : Вища школа, 1992. 344 с.
- 24.Козачук Г. О. Українська мова для абітурієнтів : навч. посіб. Київ: Вища шк., 2006. 287 с.
- 25.Лінгвістичний аналіз : Практикум : навч. посіб. За ред. Г. Р. Передрій. Київ : Академія, 2005. 256 с.
- 26.Марчук Л.М., Дзюбак Н.М. Синтаксис складного речення : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2013. 172 с.
- 27.Марчук О. І., Мельник М. Р. Синтаксис сучасної української мови: практикум: методичні рекомендації для аудиторної та самостійної роботи студентів (спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)). Одеса, ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2019. 102 с.
- 28.Масицька Т. Є. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : Навчально-методичні матеріали. Вид. 2-ге, доп. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 115 с.
- 29.Мойсієнко А. К. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис простого ускладненого речення. Київ: ПП Я. Січовик, 2006. 240 с.
- 30.Ожоган В., Дмитрук В. Навчально-методичний комплекс з сучасної української літературної мови (Синтаксис). Кіровоград : РВЦ КДПУ, 2001. 96 с.
- 31.Плиско К.М. Синтаксис української мови з системою орієнтирів для самостійного вивчення. Харків : Основа, 1992. 151 с. – 7++
- 32.Селіванова О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2010. 769 с.
- 33.Синтаксис української мови : хрестоматія : у 2 ч. / Упоряд. : А. Мойсієнко, В. Чумак, С. Шевель. Київ : ВПЦ "Київський університет". 2019. Ч. 1. 559 с.
- 34.Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української літературної мови: Проблемні питання : навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1994. 670 с.
- 35.Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. За ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1972. 515 с.
- 36.Сучасна українська мова. Синтаксис. За редакцією Мойсієнка А. К. Київ : Знання, 2013. 524 с.
- 37.Торчинська Н. Порушення пунктуаційних норм у постмодерному дискурсі (на прикладі конструкцій із чужим мовленням). *Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика* : збірник наукових праць. Хмельницький, 2022. Випуск 11. С. 266–275.
- 38.Торчинська Н. М. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис : зб. вправ і зйвдань для студентів спеціальності „Філологія (Українська мова і література)”. Хмельницький, 2008. 90 с.
- 39.Торчинська Н., Торчинський М. Односкладні речення: проблеми трактування і типології. *Ukrainisztika Magyarországon és a határon túlon II. Україністика в Угорщині та поза її межами II. Матеріали міжн. наук. конференції. Будапешт: Printpix nyomda és grafikai stúdió, 2022. С.101-108.*
- 40.Торчинська Н., Торчинський М. Структурні особливості звертань як компонента

чужого мовлення (на матеріалі православних молитов). Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наукових праць. Випуск 23. Хмельницький, 2022. С.52–57.

41.Торчинський М. М. Проблемні питання української мови: електронний конспект лекцій. Хмельницький, 2014. 334 с.

42.Українська мова. Енциклопедія. Вид. 2-ге, випр. і доп. Київ : Вид-во „Українська енциклопедія” ім. М.П. Бажана, 2004. 824 с.

43.Шевчук С., Кабиш О., Клименко І. Сучасна українська літературна мова. Київ: Алерта, 2011. 544 с.

44.Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови : підручник. Вид. 2-ге. Київ : Видавничий центр „Академія”, 2010. 408 с.

Інформаційні ресурси

1.Модульне середовище для навчання. Пошук – Кафедра слов'янської філології. «Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. СОУ, СОУз (Торчинська Н. М.)».

2.Модульний курс для дистанційної форми навчання. URL : <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=1463>

3.Репозитарій ХНУ. URL : <https://elar.khmnmu.edu.ua/home>

4.Електронна бібліотека університету. URL : <http://library.khmnmu.edu.ua/>